

PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

INSTITUT EL BRUC

Curs: 2020-2021

Índex:

Control de canvis	3
1.La convivència	4
2.El projecte de convivència	4
2.1. Marc legal	5
4.1.Què és l'educació inclusiva?	7
4.1.2.Actuacions previstes	10
4.2.Absentisme	14
4.2.2.Actuacions previstes	15
5. Gestió i resolució positiva dels conflictes	18
5.1. Què entenem per conflictes lleus?	18
5.1.2. Actuacions previstes	19
5.2. Conflictes greus	24
5.2.1.Què entenem per conflictes greus?	24
5.2.2. Introducció	24
5.2.3. Actuacions previstes	25

Control de canvis

Data d'aprovació:
Modificació:

1.La convivència

Un dels objectius del nostre Projecte Educatiu es basa en la creació d'un entorn on s'afavoreixi i garanteixi el creixement de tot l'alumnat des del respecte envers un mateix i a l'altre així com la llibertat i la responsabilitat de crear una societat més acollidora i plural.

La convivència implica la participació de tota la comunitat educativa per aprendre a convida de manera positiva, amb respecte i amb diàleg i integrant visions i sensibilitats diferents.

Són base del Projecte de Convivència el respecte, la llibertat, la democràcia, el diàleg, la comunicació, el treball conjunt entre família i escola, el coneixement d'un mateix i dels altres, l'expressió de forma variada, l'esforç, l'acollida... entre d'altres. Per això:

- S'ha de crear un clima escolar i de relació entre totes les persones de l'institut que afavoreixi el respecte mutu, el benestar, l'entesa i la voluntat de col·laboració.

- S'ha de formar l'alumnat per tal que assumeixi un paper actiu en la gestió de la convivència, a més a més, de garantir que es trobi integrat en l'ambient del centre i sigui capaç de tractar els/les altres amb respecte.

2.El projecte de convivència

El Projecte de convivència és el document que engloba el conjunt d'accions encaminades a la millora de la convivència i recull les intervencions que el centre desenvolupa per tal de capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat educativa per a la convivència i la gestió positiva de conflictes amb la finalitat de crear una atmosfera de treball i una convivència segura i saludable.

És una eina oberta que haurà de ser avaluada i enriquida segons les circumstàncies i l'efectivitat de les mesures previstes per a la seva aplicació.

2.1. Marc legal

El present document es basa en la normativa vigent:

-La **Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig**, d'educació, estableix a l'article 121.2 l'obligatorietat que tots els centres elaborin un Pla de Convivència i l'incloguin dins el Projecte Educatiu de Centre.

-La **Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre**, per a la millora de la qualitat educativa, determina a l'article 124.1 que els centres inclouran a la programació general anual el seu pla de convivència i totes aquelles actuacions i activitats programades pel foment de la convivència escolar.

-La **Llei 12/2009, del 10 de juliol**, d'educació, disposa a l'article 30 que l'aprenentatge de la convivència és un element fonamental del procés educatiu i així ho ha d'expressar el Projecte Educatiu de cada centre. Els centres han d'establir mesures de promoció de la convivència.

-El **Decret 102/2010, de 3 d'agost**, d'autonomia dels centres educatius, disposa, a l'article 23.2, que les normes d'organització i funcionament del centre han d'incorporar les mesures de promoció de la convivència establertes en el centre.

-El **Decret 279/2006, de 4 de juliol**, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, reforça el caràcter educatiu que han de tenir els processos i les accions que s'emprenquin, tant per prevenir com per corregir conductes inadequades. A l'article 6 s'estableix que a cada centre s'ha de constituir una comissió de convivència.

-**Acord GOV/79/2016, de 14 de juny**, pel qual s'aprova el Protocol d'actuació entre els departaments de treball, afers socials i famílies i d'ensenyament, de prevenció, detecció, notificació, derivació i coordinació de les situacions de maltractament infantil i adolescent en l'àmbit educatiu.

-La **Resolució ENS/585/2017, de 17 de març**, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte educatiu de centre, determina que els centres educatius del Servei d'Educació de Catalunya han de tenir implementat el Projecte de convivència en el marc del seu Projecte educatiu, en un termini màxim de tres anys a partir de la data de publicació.

-**DECRET 150/2017, de 17 d'octubre**, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

-**Llei 26/2015, de 28 de juliol**, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència.

-**Llei 15/1999 de 13 de desembre** de Protecció de Dades de Caràcter Personal i normativa connectada.

-**Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener**, reguladora de la responsabilitat penal dels menors.

-**Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre**, del Codi Penal. Títol V (Responsabilitat Penal de les persones físiques i també les jurídiques)

3. Àmbits, nivells i temes d'actuació

El Projecte de convivència aborda tres nivells (Valors i actituds, Resolució de conflictes i Marc Organitzatiu del centre) i es planteja des de tres àmbits d'intervenció (Aula, Centre i Entorn) per treballar i desenvolupar els temes corresponents.

		TEMES	ÀMBITS D'INTERVENCIÓ
NIVELLS	Valors i actituds	-Inclusió. -Educar en la gestió positiva dels conflictes. -Absentisme.	Aula
	Resolució de conflictes	-Gestió i resolució positiva dels conflictes.	Centre
	Organització de centre	Comunicació. Estructura i gestió de recursos. Norma. Participació.	Entorn

4. Valors i actituds

4.1. Què és l'educació inclusiva?

L'educació inclusiva és aquella que ofereix a tots els infants i joves altes expectatives d'èxit educatiu, independentment de les seves característiques, necessitats o discapacitats, i l'oportunitat de créixer i aprendre conjuntament compartint experiències i situacions d'aprenentatge.

L'educació inclusiva és un dels principis fonamentals del sistema educatiu català. La inclusió suposa una millora evolutiva respecte a la idea d'integració. Quan es parla d'integració es pretén facilitar a l'alumnat els suports necessaris perquè pugui participar en el programa del centre educatiu. Es posa l'accent, doncs, en l'adaptació de l'alumnat al centre i a l'entorn. La inclusió pretén que siguin els mateixos centres educatius els que s'adaptin a la diversitat de l'alumnat que tenen escolaritzat. Això implica identificar les barreres que dificulten l'aprenentatge, la socialització i la participació de l'alumnat i cercar-les, eliminar-les o minimitzar-les.

Un model d'escola inclusiva és el requisit previ i indispensable per a la construcció d'una societat inclusiva.

D'acord amb el document "De l'escola inclusiva al sistema inclusiu" publicat pel Departament d'Educació el 2015, parlar d'una educació inclusiva implica concretar els següents principis:

- El reconeixement de la diversitat com un fet universal.
- El sistema inclusiu com l'única mirada possible per donar resposta a tot l'alumnat.
- La personalització de l'aprenentatge perquè cada alumne/a pugui desenvolupar al màxim les seves potencialitats.
- L'equitat i la igualtat d'oportunitats com a dret de tot l'alumnat a rebre una educació integral i amb expectatives d'èxit.
- La participació i la corresponsabilitat per construir un projecte comú a partir del diàleg, la comunicació i el respecte.

- La formació del professorat per promocionar oportunitats de creixement col•lectiu i per desenvolupar projectes educatius compartits.

Segons el **DECRET 150/2017, de 17 d'octubre**, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu es defineix l'atenció educativa a l'alumnat com el conjunt de mesures i suports destinats a tot l'alumnat, amb la finalitat que avancin en l'assoliment de les competències de cada etapa educativa i la transició a la vida adulta, tot afavorint el seu desenvolupament personal i social, en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

El sistema educatiu inclusiu promou l'atenció educativa a tot l'alumnat i es fixa de forma especial en aquells/es alumnes amb un risc més gran de marginació o d'exclusió, fet que implica establir un seguiment i una actuació específics de la seva presència, participació i èxit.

La inclusió, més enllà de la provisió de serveis, comporta un canvi en les expectatives d'aprenentatge de tot l'alumnat, un reconeixement de les possibilitats d'aprendre els/les uns/es dels altres i un treball interactiu dels professionals per donar respostes adequades a les necessitats de l'alumnat.

Les mesures i els suports per a l'atenció educativa de l'alumnat han de preveure el grau d'intensitat que correspongui: mesures i suports universals (adreçades a tots/es els/les alumnes), addicionals (per als/les alumnes que tenen circumstàncies personals singulars o de vulnerabilitat) i intensius (actuacions extraordinàries adaptades a la singularitat de l'alumnat amb necessitats educatives especials).

L'educació inclusiva de tot l'alumnat crea nous marcs de convivència i genera noves complicitats que afavoreixen l'equitat i la cohesió social. És un valuós instrument per afrontar un dels reptes de les societats del segle XXI: avançar, col•lectivament, en la igualtat de drets i oportunitats de totes les persones, sense discriminacions per raons d'origen, de sexe o capacitat, des del respecte a l'heterogeneïtat, la coeducació, l'interculturalisme i la relativitat i interactivitat de les necessitats educatives, entre altres principis.

4.1.1. Diagnosi

Punts molt forts

- Disposem d'una estructura organitzativa en el centre que afavoreix l'educació inclusiva i l'atenció a la diversitat.
- Sensibilitzem el claustre sobre la necessitat de treballar per una escola inclusiva que doni resposta a la diversitat de tot l'alumnat.
- Utilitzem estratègies i metodologies que afavoreixen l'educació inclusiva i l'atenció a la diversitat.

Punts forts

- Avaluem les mesures destinades a fomentar l'educació inclusiva entre la comunitat escolar i ho recollim en la memòria anual del centre.
- Desenvolupem un currículum inclusiu.
- Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes de foment de l'educació inclusiva.
- Implementem l'ús dels protocols d'àmbit convivencial elaborats pel Departament d'Ensenyament a fi d'evitar qualsevol tipus de discriminació.
- Recollim en els documents del centre els valors de l'escola inclusiva i les estratègies que facilitin la seva consecució.
- Valorem i integrem tots els membres de la comunitat.

Punts febles

- Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en el respecte a la diversitat i la inclusió.
- Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en risc d'exclusió en el procés escolar i educatiu dels seus fills.
- Disposem de materials i recursos que facilitin l'atenció a la diversitat.
- Ens coordinem amb institucions i entitats de l'entorn per promoure una educació inclusiva.

- Formem la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn l'educació inclusiva.
- Participem en xarxes de centres que treballen l'educació inclusiva i l'atenció a la diversitat.
- Recollim i difonem les bones pràctiques realitzades al voltant de l'educació inclusiva.
- Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills i filles en la inclusió i el respecte a la diversitat.

4.1.2.Actuacions previstes

INCLUSIÓ ÀMBIT CENTRE	
A. Sensibilitzem el claustre sobre la necessitat de treballar per una escola inclusiva que doni resposta a la diversitat de tot l'alumnat.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) per implicar la comunitat escolar en una escola inclusiva.
B. Recollim en els documents del centre els valors de l'escola inclusiva i les estratègies que facilitin la seva consecució.	
B1	Incorporar els valors de l'escola inclusiva en el Projecte educatiu de centre.
B2	Incloure a les NOFC normes clares que garanteixin el respecte a tothom independentment de la seva condició, capacitat o característiques.
B3	Dissenyar en el Pla d'acció tutorial activitats que fomentin el coneixement i el respecte per la diversitat de l'alumnat.

C. Implementem l'ús dels protocols d'àmbit convivencial elaborats pel Departament d'Educació a fi d'evitar qualsevol tipus de discriminació.	
C1	Adequar a les necessitats i context del centre els protocols marc per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.
C2	Fer servir el protocol de prevenció, detecció i intervenció davant conductes d'odi i discriminació en cas de detectar situacions de conflicte que impliquin discriminació per la condició social o personal dels/les afectats/des.
C3	Difondre a tots els membres de la comunitat educativa els indicadors recollits en els diferents protocols convivencials a fi de detectar les relacions abusives.
D. Valorem i integrem tots/es els membres de la comunitat.	
D1	Tenir en compte les orientacions i recursos sobre absentisme en els àmbits de centre.
D2	Potenciar la participació de l'alumnat, especialment d'aquell en risc d'exclusió, tant en les activitats acadèmiques i educatives del centre com en les activitats extraescolars.
D3	Afavorir la integració de l'alumnat, especialment d'aquell en risc d'exclusió, en el teixit associatiu de l'entorn del centre.
D4	Potenciar les xarxes de suport entre iguals (tutoria entre iguals, padrins i padrines d'aula, etc.) per facilitar l'acollida i la integració de l'alumnat més vulnerable.
E. Disposem d'una estructura organitzativa en el centre que afavoreix l'educació inclusiva i l'atenció a la diversitat.	
E1	Fer de la Comissió d'Atenció a la Diversitat l'instrument de coordinació, planificació i avaluació de les estratègies i mesures per avançar cap a una escola inclusiva.
E2	Analitzar els suports i recursos necessaris per atendre convenientment la diversitat de l'alumnat.
E3	Reconèixer l'heterogeneïtat com el criteri bàsic per construir els grups classe.

E4	Preveure mesures organitzatives per atendre les necessitats educatives de tot l'alumnat (suport individual, suport en petit grup, agrupaments flexibles, docència compartida, etc.), preferentment dins l'aula ordinària.
E5	Garantir, en les programacions curriculars, l'organització i els recursos necessaris per atendre tothom en funció de les seves destreses i capacitats.
E6	Diversificar les formes d'avaluació per donar resposta a diversos estils d'aprenentatge.
F. Disposem de materials i recursos que faciliten l'atenció a la diversitat.	
F1	Crear un banc de recursos per desenvolupar una educació inclusiva.
F2	Tenir en compte les orientacions i recursos sobre educació intercultural en l'àmbit de centre.
F3	Tenir en compte les orientacions i recursos sobre coeducació en l'àmbit de centre.

INCLUSIÓ ÀMBIT AULA	
A. Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, mesures, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en el respecte a la diversitat i la inclusió.	
A1	Incloure, en el marc de l'acció tutorial, actuacions de cohesió de grup.
A2	Potenciar els espais de tutoria per establir diàlegs sobre el respecte a la diferència i a la diversitat.
A3	Intervenir de manera ràpida i amb fermesa per erradicar actituds i expressions discriminatòries o qualsevol acte de violència.
A4	Revisar les relacions que es donen dins l'aula, mitjançant sociogrames, per ajudar que siguin igualitàries i no discriminatòries.
A5	Reorganitzar periòdicament els grups i/o llocs de treball dins l'aula per fomentar la relació entre l'alumnat.
A6	Potenciar la tutoria individualitzada i la tutoria entre iguals.
B. Desenvolupem un currículum inclusiu.	
B1	Fer ús de materials específics per sensibilitzar l'alumnat en una educació inclusiva.

B2	Comprovar que els materials educatius utilitzats estan impregnats de valors inclusius (equitat, atenció i respecte a la diversitat, etc.).
B3	Introduir en el currículum ordinari referències a persones o situacions que han hagut de vèncer greus dificultats per aconseguir la seva integració.
B4	Fomentar l'esperit crític per identificar, revisar i superar qualsevol situació de desigualtat (currículum ocult, discriminacions, etc.).
C. Utilitzem estratègies i metodologies que afavoreixen l'educació inclusiva i l'atenció a la diversitat.	
C1	Detectar les necessitats específiques dels/les alumnes (físiques, cognitives, afectives i relacionals, i socials).
C2	Utilitzar diversos mètodes d'ensenyament i aprenentatge.
C3	Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu (treball d'investigació, ensenyament recíproc, aprenentatge entre iguals, projectes compartits, etc.).
C4	Fer servir materials específics per atendre la diversitat de l'alumnat.
C5	Tenir en compte les orientacions i recursos sobre coeducació en l'àmbit de l'aula.
D. Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en risc d'exclusió en el procés escolar i educatiu dels seus fills/es	
D1	Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor/a del centre en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per garantir l'èxit educatiu dels seus fills/es.

INCLUSIÓ ÀMBIT ENTORN	
A. Sensibilitzem i orientem les famílies en la necessitat d'educar els seus fills i filles en la inclusió i el respecte a la diversitat.	
A1	Utilitzar els recursos i orientacions de l'espai Famílies del web del Departament d'Educació referents a l'educació en valors i orientar-ne l'ús.
A2	Potenciar la participació dels docents en la formació de les famílies per tal de compartir experiències i donar continuïtat i coherència a la tasca educativa.
A3	Utilitzar les orientacions que aporta l'aplicació Escola i Famílies per facilitar l'acollida i participació de les noves famílies a l'entorn del centre.
B. Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes de foment de l'educació inclusiva.	

B1	Treballar coordinadament amb els serveis educatius en relació amb l'alumnat amb necessitats educatives especials (CRP, EAP, ELIC, CREDA, CREDV, etc.)
B2	Promoure la participació de l'alumnat i els seus representants en trobades i experiències que eduquen en la pràctica de valors cívics, democràtics i inclusius (Consell dels infants, Consell de joves, trobades comarcals de delegats, audiències públiques, etc.).
C. Ens coordinem amb institucions i entitats de l'entorn per promoure una educació inclusiva.	
C1	Promoure i valorar la participació i implicació de l'alumnat en activitats extraescolars i l'educació en el lleure per reduir les desigualtats i afavorir el sentiment de pertinença i l'arrelament en el territori.
C2	Coordinar els recursos i les tasques educatives amb els serveis de suport a l'alumnat que temporalment necessita una escolarització no ordinària (aules hospitalàries, atenció domiciliària, etc.).
C3	Col·laborar amb les entitats de l'entorn per promoure accions de servei comunitari.

4.2.Absentisme

S'entén per absentisme l'absència reiterada i no justificada dins l'horari escolar, d'alumnat en edat d'escolarització obligatòria en el centre educatiu on està matriculat.

En el marc de la comissió de convivència, el centre educatiu establirà un espai de coordinació per al tractament de l'absentisme escolar on participaran professionals externs del centre.

Els plans integrals d'intervenció s'han de situar i entendre en el marc d'una escola inclusiva i oberta, lligats a projectes de millora d'estratègies metodològiques i organitzatives adreçades a facilitar la reincorporació de l'alumnat a l'aula.

4.2.2.Actuacions previstes

ABSENTISME ÀMBIT CENTRE	
A. Sensibilitzem el claustre en la importància d'intervenir amb rapidesa i de forma coordinada davant situacions d'absentisme.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) sobre absentisme.
A2	Informar el claustre sobre les diverses situacions relacionades amb la-no assistència a classe: no-escolarització, absentisme, abandó escolar.
B. Incorporem el principi general del dret i el deure a l'escolarització en el Projecte Educatiu.	
B1	Incloure en el Projecte Educatiu de Centre el dret dels alumnes a l'escolarització i el deure d'assistir a classe.
B2	Incloure en la carta de compromís educatiu, entre els compromisos de la família, el de garantir l'assistència a classe de l'alumnat.
B3	Establir, en el pla d'acció tutorial, mesures i estratègies de seguiment i orientació de l'alumnat en risc d'absentisme.
C. Recollim en les NOFC una normativa clara i eficient referent a l'abordatge integral de l'absentisme.	
C1	Concretar en les NOFC el procediment d'actuació en situacions d'absentisme.
D. Disposem de mecanismes per a la prevenció de l'absentisme.	
D1	Preveure actuacions concretes en el procés d'acollida de l'alumnat en situació de risc i exclusió social.
D2	Realitzar actuacions d'acompanyament i suport a l'alumnat amb factors de risc i a les seves famílies (seguiment individual, entrevistes periòdiques, etc.).
D3	Disposar d'indicadors que permetin a la comunitat escolar identificar l'alumnat amb factors de risc d'absentisme.
E. Desenvolupem estratègies i actuacions per intervenir davant situacions d'absentisme escolar.	
E1	Desenvolupem estratègies i actuacions per intervenir davant situacions d'absentisme escolar.
E2	Posar-se en contacte amb les famílies de forma immediata en detectar casos d'absentisme i recordar l'obligació de l'assistència.
E3	Incloure en les reunions d'equip docent l'anàlisi de l'absentisme, les possibles causes i les propostes de millora.

E4	Coordinar amb l'equip docent la intervenció d'especialistes: orientadors, EAP, vetlladors, etc.
E5	Programar itineraris específics i/o plans individuals per facilitar la incorporació de l'alumnat després d'un període d'absentisme.
E6	Coordinar-se amb SBAS en la presa de mesures enfront l'absentisme.
E7	Establir, d'acord amb el protocol d'absentisme, funcions ben definides per als diferents professionals.
F. Disposem d'un protocol de prevenció, detecció i intervenció sobre absentisme.	
F1	Elaborar un protocol de prevenció, detecció i intervenció d'àmbit comunitari sobre absentisme en coordinació amb l'administració local i els agents educatius del territori.
F2	Difondre entre la comunitat escolar el protocol de prevenció, detecció i intervenció sobre absentisme.
G. Avaluem les mesures i actuacions realitzades en el centre per fer front als casos d'absentisme i ho recollim en la memòria anual del centre.	
G1	Incloure en la memòria anual la valoració de les actuacions realitzades per a la gestió dels casos d'absentisme, elaborant, si escau, propostes de millora.

ABSENTISME ÀMBIT AULA	
A. Treballem la prevenció de l'absentisme.	
A1	Treballar les orientacions i recursos dels temes del Projecte de convivència que afavoreixin un clima de centre acollidor i inclusiu (Inclusió, Acollida, etc.).
A2	Donar a conèixer a l'alumnat les Normes d'Organització i Funcionament de Centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment.
B. Estimulem el compromís de l'alumnat en el propi procés educatiu per afavorir la seva assistència.	
B1	Fer un seguiment i acompanyament individualitzat de l'alumnat amb risc mitjançant la tutoria (traspàs d'informació, full de seguiment acadèmic, entrevistes personals, etc.).

B2	Fer un seguiment i acompanyament molt acurat de l'alumnat amb risc mitjançant la tutoria individualitzada en els períodes de canvi d'etapa.
B3	Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu i avaluació formativa (treball d'investigació, ensenyament recíproc, aprenentatge entre iguals, projectes compartits, etc.) per potenciar un clima integrador a l'aula.
B4	Reflexionar amb l'alumnat sobre les conseqüències negatives de l'absentisme (endarreriment en el procés acadèmic i educatiu, sentiments d'aïllament, manca de socialització, etc.).
C. Disposem de mecanismes àgils i eficaços per a la detecció i registre de les faltes d'assistència a classe.	
C1	Recollir en temps real i informatitzar les faltes d'assistència de l'alumnat.
C2	Comunicar a les famílies de forma immediata qualsevol falta d'assistència dels alumnes no justificada prèviament (via telefònica i plataforma leduca).
C3	Afegir al registre de les faltes d'assistència dades qualitatives (possibles causes, circumstàncies, processos, etc.) que permetin l'anàlisi i el seguiment de l'alumnat.
C4	Fer una anàlisi de les dades registrades i d'altres factors (conductes explicitades per l'alumne/a, informacions aportades per altres professionals, etc.) que permetin identificar casos amb risc d'absentisme.
D. Preveiem activitats d'acollida i adaptació per a l'alumnat que s'incorpora després d'un període d'absentisme.	
D1	Elaborar i realitzar proves d'avaluació per determinar el nivell competencial de l'alumnat que es reincorporen al centre després d'un període de no-assistència.
D2	Determinar horaris o agrupacions que afavoreixin la permanència de l'alumnat al centre.
D3	Fer un seguiment individualitzat dels alumnes que s'incorporen al centre després d'un període d'absentisme per garantir-ne al màxim la integració.
D4	Disposar de materials amb continguts curriculars per tal de donar resposta a les necessitats de l'alumnat absentista que es reincorpora al centre després d'un període d'absentisme.
D5	Fer signar a l'alumnat absentista els compromisos que ha d'adquirir per reconduir la seva situació.
E. Disposem d'estratègies concretes per implicar les famílies en la lluita contra l'absentisme.	
E1	Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor/a del centre en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per estimular la millora de l'assistència de l'alumnat en el centre.

ABSENTISME ÀMBIT ENTORN	
A. Impliquem les famílies per evitar situacions d'absentisme.	
A1	Impliquem les famílies per evitar situacions d'absentisme.
A2	Promoure l'escolarització i la prevenció de l'absentisme mitjançant l'acompanyament a l'alumnat de risc i les seves famílies.
A3	Promoure espais de relació entre el centre i les famílies de l'alumnat absentista per tal de facilitar la seva implicació en l'escolaritat dels fills.
B. Ens coordinem amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes per combatre l'absentisme.	
B1	Promoure mesures comunitàries de control d'assistència al centre (el monitor despertador, etc.).
B2	Col·laborar en l'elaboració d'un possible pla d'acompanyament municipal que orienti les famílies en risc d'absentisme.

5. Gestió i resolució positiva dels conflictes

La resolució de conflictes és una eina per abordar, de manera efectiva, les tensions inevitables del dia a dia i proposar accions i protocols per a la reconciliació entre les parts, reparar els danys i establir les bases per evitar-ne la repetició.

5.1. Què entenem per conflictes lleus?

Els conflictes lleus són un conjunt de conductes contràries a les normes de convivència del centre. Es tracta, majoritàriament, de conductes disruptives a l'aula i situacions de conflicte interpersonal.

Són considerades conductes contràries a la convivència totes les tipificades per l'article 37.1 de la Llei d'Educació, quan no siguin de caràcter greu, i també les faltes injustificades d'assistència a classe i de puntualitat.

Els conflictes lleus són font de malestar i dificulten el dia a dia en el centre. Són conductes a les quals, sovint, cal dedicar molt de temps i d'esforços i que tenen efectes negatius sobre el clima relacional i sobre el procés d'ensenyament-aprenentatge. Moltes d'aquestes conductes disruptives es poden evitar o minimitzar plantejant estratègies de gestió eficaç d'aula que inclouen, entre altres, la diversificació de metodologies, el treball en equip, el treball per projectes, les programacions multinivell, etc. Així mateix, l'adquisició d'estratègies proactives possibilita que l'alumnat sigui competent per resoldre el conflicte en la seva fase inicial. Educar en la Gestió positiva té com a objectiu principal proporcionar a l'alumnat les eines, les estratègies i les habilitats necessàries per entendre el conflicte com una oportunitat d'aprenentatge i gestionar-lo de manera constructiva per tal de transformar-lo eliminant els elements violents.

En el cas que, malgrat les mesures preventives i proactives tant a nivell individual com grupal, el conflicte es produeixi o persisteixi, caldrà posar en marxa estratègies d'intervenció. En aquest sentit, les Normes d'Organització i Funcionament de Centre han de recollir quines són les conductes considerades faltes lleus i determinar les mesures correctores i sancionadores oportunes.

D'altra banda, les mesures correctores i sancionadores han de contribuir al procés educatiu de l'alumnat de manera que es vetlli per la protecció dels drets dels afectats i s'asseguri el compliment dels seus deures, es garanteixi la continuïtat de les activitats del centre, amb la mínima pertorbació per a l'alumnat i professorat, i s'emprin mecanismes de mediació sempre que sigui pertinent.

5.1.2. Actuacions previstes

GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES ÀMBIT CENTRE	
A. Sensibilitzem el claustre en la necessitat i el compromís, davant els conflictes lleus, d'implementar estratègies de gestió i resolució positiva dels conflictes.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) sobre la necessitat, davant els conflictes lleus, d'implementar estratègies de gestió i resolució positiva dels conflictes i el servei de mediació.
A2	Analitzar els conflictes que es donen al centre i les estratègies de resolució i elaborar una diagnosi de necessitats.

B. Incorporem la gestió positiva dels conflictes en els documents del centre.	
B1	Recollir en els documents de centre (PEC, PAT, PGA...) les estratègies de gestió positiva del conflicte que s'aplicaran davant les irregularitats o faltes comeses per l'alumnat que afectin la convivència.
C. Recollim a les NOFC com gestionar i resoldre els conflictes de manera positiva.	
C1	Incloure a les NOFC que les mesures sancionadores vagin acompanyades de mesures educatives i/o d'utilitat social per al centre.
C2	Recollir a les NOFC la mediació com a estratègia de gestió de conflictes.
C3	Difondre les NOFC, mitjançant diferents formats, a tots els membres de la comunitat escolar per tal de garantir el bon funcionament del centre.
C4	Incloure en les NOFC les normes d'ús del pati i altres espais (passadissos, entrades i sortides del centre, etc.) així com el funcionament de la vigilància d'aquests espais.
D. Disposem de protocols, circuits i una estructura organitzativa que faciliten la gestió i resolució dels conflictes al centre.	
D1	Recollir sistemàticament els conflictes que es produeixen en l'àmbit escolar i els elements que en permetran l'anàlisi (personals, causals i contextuals).
D2	Analitzar el nombre i la tipologia de conflictes que es donen en l'àmbit escolar per dissenyar estratègies de detecció i intervenció.
D3	Elaborar pautes d'observació amb indicadors per a la detecció de conflictes.
D4	Intervenir amb rapidesa i fermesa davant rumors, prejudicis, provocacions i la utilització de llenguatge ofensiu.
D5	Dissenyar un protocol de detecció i intervenció per fer front a les conductes disruptives.
D6	Crear una aula de convivència amb una programació específica per donar resposta a l'alumnat amb conductes disruptives (reflexió sobre el conflicte, autoconcepte, autocontrol, habilitats socials, etc.).
D7	Aplicar estratègies de gestió d'aula efectiva (límits, metodologies, control i maneig de les relacions a l'aula, etc).
D8	Establir mesures d'atenció individualitzada per a l'alumnat amb conductes disruptives (atencions individualitzades, plans individualitzats, etc).
E. Formem la comunitat educativa en tècniques i destreses de gestió i resolució positiva de conflictes.	
E1	Oferir, en el marc del Pla de formació de centre, formació al professorat i, si escau, a les famílies, al PAS i a l'alumnat, sobre la gestió i resolució positiva dels conflictes.

E2	Oferir, en el marc del Pla de formació de centre, formació al professorat i, si escau, a les famílies, al PAS i a l'alumnat, sobre mediació escolar.
F. Recollim i divulguem les bones pràctiques en relació a la gestió positiva dels conflictes i la mediació.	
F1	Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Educació per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió.
F2	Impulsar l'intercanvi d'experiències en relació a la gestió i resolució positiva dels conflictes entre els diferents equips docents.
F3	Utilitzar canals de comunicació per compartir amb la comunitat escolar els mecanismes i estratègies de gestió i resolució de conflictes.
G. Avaluem el funcionament dels processos d'intervenció i resolució dels conflictes i ho recollim en la memòria anual del centre.	
G1	Determinar el grau d'impacte, en la millora del clima de convivència del centre, de l'aplicació d'estratègies d'intervenció i resolució positiva del conflicte en la intervenció davant conflictes lleus.
G2	Incloure en la memòria anual la valoració de les actuacions realitzades en la resposta als conflictes lleus i elaborar, si escau, propostes de millora.

GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES ÀMBIT AULA	
A. Treballem amb l'alumnat la prevenció dels conflictes a l'aula.	
A1	Donar a conèixer les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment.
B. Desenvolupem, en el marc de l'acció tutorial, actuacions concretes perquè l'alumnat gestioni els seus conflictes de manera positiva.	
B1	Impulsar el diàleg respectuós i l'escolta activa en els processos de gestió de conflictes a l'aula.
B2	Organitzar a les sessions de tutoria assemblees de grup per tal que tot l'alumnat participi en la gestió dels conflictes.
B3	Organitzar a les sessions de tutoria cercles restauratius per tal que tot l'alumnat participi en la gestió dels conflictes.
B4	Revisar les relacions a l'aula per intervenir en el cas que es donin situacions d'abús de poder i exclusió.
C. Detectem els conflictes que es donen a l'aula.	

C1	Fer un recull sistemàtic dels conflictes d'aula i els elements que en facilitaran l'anàlisi (lloc, moment, tasca ,etc.).
C2	Utilitzar pautes d'observació amb indicadors de conductes disruptives.
C3	Elaborar de manera sistemàtica un registre de les conductes disruptives que es donen a l'aula i els elements que en facilitaran l'anàlisi (lloc, moment, tasca, en relació als/les companys/es, en relació al professorat, etc.).
D. Intervenim de forma ràpida i efectiva davant qualsevol conflicte.	
D1	Mantenir una postura de tolerància zero davant qualsevol tipus d'agressió (verbal, no verbal, etc.) o conducta violenta.
D2	Actuar amb rapidesa i fermesa per evitar l'escalada del conflicte i les respostes violentes i que l'acumulació de diversos conflictes lleus derivi en un conflicte greu.
D3	Posar en marxa un protocol d'intervenció enfront conductes disruptives.
E. Disposem d'estratègies concretes per implicar l'alumnat en la gestió i resolució de conflictes en l'àmbit de l'aula.	
E1	Utilitzar els canals de comunicació que ofereix la tutoria individual.
E2	Crear un espai de reflexió compartida docent - alumne/a per tractar les situacions conflictives que es donen a l'aula.
E3	Reflexionar sobre com afecta l'actitud individual en el clima de convivència d'aula i assumir compromisos de millora.
E4	Ajudar l'alumnat a reflexionar després de realitzar una acció, a fer-se'n responsable i a assumir les conseqüències que se'n poden derivar.
F. Analitzem els conflictes d'aula per tal de fomentar l'autoaprenentatge.	
F1	Treballar individualment els elements personals, causals i contextuals dels conflictes per acordar propostes de millora individuals.
F2	Dur a terme accions i facilitar espais per ajudar l'alumnat a reflexionar, després d'un conflicte, sobre les possibles alternatives i les seves conseqüències.
F3	Treballar amb el grup classe els elements personals, causals i contextuals dels conflictes per acordar propostes de millora grupals.
G. Disposem d'estratègies concretes per implicar el professorat en la gestió i resolució de conflictes en l'àmbit de l'aula.	
G1	Incloure en les reunions d'equip docent l'anàlisi de conflictes, les possibles causes i les propostes de millora.
G2	Donar a conèixer a l'equip docent els protocols d'intervenció enfront els conflictes lleus i les conductes disruptives que tenen lloc a l'aula.

G3	Coordinar-se a nivell d'equip docent respecte a les actuacions i les estratègies a dur a terme a l'aula.
-----------	---

GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES ÀMBIT ENTORN	
A. Impliquem les famílies en la gestió i resolució dels conflictes lleus dels seus fills i filles.	
A1	Donar a conèixer a les famílies les Normes d'Organització i Funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment (mesures correctores i sancions).
A2	Recollir informació i comunicar-se amb les famílies d'alumnes implicats en conflictes lleus o que tinguin conductes disruptives per tal de fer-les copartíceps en la seva gestió i resolució.
B. Ens coordinem amb les administracions locals per detectar, analitzar i donar resposta als conflictes lleus que es donen a l'entorn dels centres educatius.	
B1	Impulsar una xarxa d'àmbit comunitari que detecti i analitzi els conflictes més freqüents que es produeixen a l'entorn per fer propostes d'actuació.
B2	Treballar en xarxa i de manera efectiva amb els agents de l'ordre, els mediadors de la zona i altres agents socials.

5.2. Conflictes greus

5.2.1. Què entenem per conflictes greus?

Els conflictes greus son aquelles conductes tipificades en l'article 37 de la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'Educació. Entre d'altres: indisciplina, injúries, amenaces, agressions i vexacions personals, danys materials i patrimonials, alteració injustificada i greu de les activitats del centre, possessió de mitjans o substàncies perjudicials per a la salut, etc. Aquestes conductes s'han de considerar especialment greus quan impliquin discriminació per raó de gènere, sexe, raça, naixença o qualsevol altra condició personal o social dels/les afectats/des.

5.2.2. Introducció

Els conflictes greus perjudiquen notablement la convivència del centre, perquè generen sentiments d'indefensió, inseguretat i angoixa. Poden afectar qualsevol membre de la comunitat educativa i es poden produir en el propi centre o en el seu entorn immediat.

Les NOFC, tal com indica l'article 24 del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius, han d'establir les mesures correctores i sancionadores que s'aplicaran davant les faltes o irregularitats comeses per l'alumnat, que s'han d'inscriure en el marc de l'educació i han de tenir com a finalitat contribuir a la millora del seu procés educatiu,

Per tal de donar resposta a situacions greument contràries a la convivència com l'assetjament, el ciberassetjament, les conductes d'odi i discriminació, la radicalització extremista i els maltractaments i abusos sexuals en l'àmbit educatiu, el Departament d'Educació ha elaborat protocols específics de prevenció, detecció i intervenció que ofereixen un circuit sistematitzat, orientacions i recursos per actuar de manera coordinada i eficaç, garantint la seguretat de tots/es els/les membres de la comunitat escolar. Cal destacar la importància de, a més de tenir en compte l'edat de l'alumnat, defugir de la improvisació per poder treballar coordinadament amb els professionals del centre i amb els agents educatius de l'entorn.

Aquests protocols recullen que davant d'un conflicte greu, a més de la sanció corresponent, cal tenir en compte la possibilitat d'utilitzar mesures de reparació o de

reconciliació per tal de restablir la confiança entre les persones com, entre d'altres, la **mediació escolar**, o la realització **d'activitats d'utilitat social** per al centre educatiu o per a la comunitat, així com el disseny d'una intervenció educativa que doni suport a les parts implicades en el conflicte, les seves famílies i el grup classe.

5.2.3. Actuacions previstes

CONFLICTES GREUS ÀMBIT CENTRE	
A. Sensibilitzem el claustre en la necessitat d'implicar tota la comunitat educativa enfront els conflictes greus.	
A1	Programar actuacions específiques de sensibilització (claustres, reunions informatives, comissions mixtes, etc.) sobre la necessitat, davant els conflictes greus, d'intervenir amb rapidesa i de forma coordinada, així com evitar-ne un tractament alarmista.
B. Incorporarem els principis i mesures que garanteixin una bona convivència en el centre al Projecte Educatiu i a la resta de documents del centre.	
B1	Incloure en el Projecte Educatiu de Centre el dret dels membres de la comunitat escolar a conviure en un bon clima i el deure de facilitar-lo.
B2	Establir, en la carta de compromís educatiu, els compromisos entre família i escola en matèria de convivència.
C. Recollim en les NOFC una normativa clara i eficient referent a les faltes greument perjudicials per a la convivència en el centre.	
C1	Concretar en les NOFC quines conductes contràries a la convivència seran considerades faltes greus, així com les sancions i mesures educatives conseqüents.
C2	Recollir en les NOFC la normativa vigent que fa referència a les faltes greument perjudicials per a la convivència.
C3	Difondre les NOFC entre tots els membres de la comunitat escolar.
D. Desenvolupem estratègies per detectar qualsevol fet susceptible de ser considerat com a conflicte greu.	
D1	Implicar l'alumnat en la detecció de possibles conflictes.
D2	Assignar personal que vigili les hores d'esbarjo, les entrades i sortides, i altres espais del centre.
D3	Posar a l'abast de la comunitat escolar diversos canals de comunicació (contacte personal, e-mail, bústia, telèfon, etc.) per facilitar la detecció

	d'incidents greus.
E. Implementem els protocols d'àmbit convivencial elaborats pel Departament d'Educació, en cas de necessitat.	
E1	Adequar a les necessitats i context del centre els protocols marc per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.
E2	Implementar els protocols per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.
F. Analitzem i fem un seguiment dels casos de conflictes greus per facilitar un procés d'autoaprenentatge en el centre.	
F1	Mantenir informat l'equip docent del seguiment i la resolució dels casos de conflictes greus.
F2	Analitzar el nombre i la tipologia de conflictes que es donen en l'àmbit escolar per dissenyar estratègies de prevenció, detecció i intervenció.
F3	Garantir que les mesures correctores i sancionadores incloguin accions educatives.
F4	Promoure, com a mesures correctores a les conductes contràries a les normes de convivència, pràctiques restauratives en benefici de la comunitat tant dins (manteniment, neteja, acompanyament, etc.) com fora del centre (llars d'infants, casals d'avis, etc).
G. Formem la comunitat educativa en tècniques i destreses de gestió i resolució de conflictes.	
G1	Oferir, en el marc del Pla de formació de centre, formació al professorat i, si s'escau, a les famílies, al PAS i a l'alumnat, sobre la gestió i resolució dels conflictes.
G2	Divulgar entre la comunitat escolar cursos de formació sobre situacions de risc (consum de drogues i alcohol, violència masclista, Internet segura, etc.).

CONFLICTES GREUS ÀMBIT AULA	
A. Treballem amb l'alumnat la prevenció i la gestió positiva dels conflictes a l'aula.	
A1	Treballar les orientacions i recursos del tema Educar en la gestió positiva dels conflictes del Projecte de convivència.
A2	Actuar abans que l'acumulació de diversos conflictes lleus esdevingui un conflicte greu.

A3	Donar a conèixer les Normes d'Organització i Funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment.
B. Detectem els conflictes greus que esdevenen a l'aula.	
B1	Utilitzar pautes d'observació amb indicadors per a la detecció de situacions de conflicte (assetjament, ciberassetjament, maltractament, etc.), recollits en els protocols per a la millora de la convivència.
C. Intervenim de forma ràpida i efectiva davant qualsevol conflicte greu.	
C1	Actuar amb rapidesa i fermesa davant qualsevol situació de violència (agressions verbals, no verbals, amenaces, intimidacions, etc.).
C2	Comunicar de forma ràpida i immediata a la direcció del centre qualsevol conflicte greu que esdevingui a l'aula.
C3	Recollir sistemàticament els conflictes que es produeixen a l'aula i els elements que ens en permetran l'anàlisi i el seguiment.
C4	Utilitzar les orientacions d'intervenció a l'aula, recollides en els diferents protocols per a la millora de la convivència elaborats pel Departament d'Educació.
D. Analitzem amb els/les alumnes els conflictes esdevinguts a l'aula per facilitar un procés d'autoaprenentatge.	
D1	Treballar amb el grup-classe els elements personals, causals i contextuals dels conflictes i acordar propostes de millora.
D2	Treballar amb el grup classe, en casos de situacions o conductes greument perjudicials per a la convivència, les propostes d'actuació de suport al grup.
D3	Incidir en les conseqüències negatives dels conflictes greus (pèrdua de confiança entre els membres del grup, sancions, sentiments d'impotència i frustració, etc.).
E. Disposem d'estratègies concretes per implicar l'alumnat en la resolució de conflictes greus.	
E1	Fomentar la xarxa de suport entre iguals (tutoria entre iguals, alumnat mediador, etc.) com a element facilitador en la intervenció en casos de conflictes greus.
E2	Implicar en la resolució de conflictes greus l'alumnat afectat (fitxes de reflexió, proposta de pràctiques reparadores i restauratives com a mesura reparadora i conciliadora un cop aplicada la mesura correctora o sanció).
E3	Utilitzar diverses estratègies (assemblea de classe, 'role-playing', cercles restauratius, etc.) en la resolució dels conflictes greus esdevinguts a l'aula.

F. Disposem d'estratègies concretes per implicar el professorat i altres professionals en la resolució de conflictes greus amb l'alumnat.	
F1	Coordinar amb l'equip docent estratègies i actuacions (reorganitzar espais, seguiment de l'alumnat, etc.) per dur a terme a l'aula.
F2	Coordinar amb l'equip docent la intervenció d'especialistes a l'aula (intervenció orientadors/es, EAP, vetllador, etc.).

CONFLICTES GREUS ÀMBIT ENTORN	
A. Impliquem les famílies en la gestió i resolució dels conflictes greus amb l'alumnat.	
A1	Donar a conèixer a les famílies les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) i les conseqüències previstes pel seu incompliment.
A2	Informar amb rapidesa les famílies d'alumnes implicats/des en algun conflicte greu per tal de fer-les copartípeps de l'aplicació de possibles mesures provisionals.
A3	Informar adequadament les famílies dels seus drets i deures en cas d'incoar un expedient disciplinari al seu/va fill/a.
B. Ens coordinem amb l'administració local i altres agents territorials per dur a terme actuacions concretes per combatre situacions de risc i conflictes externs.	
B1	Mantenir contacte periòdic al llarg de tot el curs escolar amb els agents de seguretat pública i d'atenció social i sanitària del municipi.
B2	Comunicar a la policia o al Ministeri Fiscal qualsevol fet que pugui ser constitutiu de delictes o falta perseguible penalment.